

CZU: 347.962.6:349.227

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.6563885>**CONCEDIEREA JUDECĂTORILOR ÎN ORDINE DISCIPLINARĂ****Natalia GAVRILENCO***Universitatea de Stat din Moldova*

Concedierea judecătorilor în ordine disciplinară reprezintă un mecanism de stingere a raporturilor juridice de muncă ale judecătorilor. Relațiile date sunt analizate din perspective diferite, altele decât cele iscate între un angajat și angajator, datorită faptului că judecătorii sunt persoane cu funcție de demnitate publică. În acest sens, gradul de investigație urmărește elucidarea temeiurilor de eliberare din funcția de judecător, cauzele și efectele încetării unor asemenea raporturi atipice de muncă.

Autorul pornește de la teza, potrivit căreia în materia răspunderii disciplinare este foarte important să se realizeze un echilibru între necesitatea de a fi sancționată conduita magistratului și necesitatea de a fi respectată procedura, de a se cunoaște temeiurile de răspundere disciplinară și efectele acestora.

În concluzie, autorul subliniază că aspectele raporturilor de muncă atipice ale judecătorilor trebuie discutate din diverse motive, analizând și practica judiciară. Astfel autorul va aborda eliberarea din funcție a judecătorului în cazul comiterii unei abateri disciplinare.

Cuvinte-cheie: *judecător, eliberare din funcție, demisie, raporturi de muncă atipice, abatere disciplinară, evaluarea performanțelor, pensionare, indemnizație unică.*

JUDGE'S' DISMISSAL IN DISCIPLINARY ORDER

The dismissal of the judges in disciplinary proceedings is a mechanism for termination of employment of the judges. These relationships are analyzed from different perspectives, other than those arising between an employee and an employer, due to the fact that judges are persons with a function of public dignity. In this sense, the degree of research aims to elucidate the grounds of the judge's dismissal, the causes and effects of the termination of such atypical employment relationships.

The author starts from the thesis: in the matter of disciplinary liability, it is very important to strike a balance between the need to sanction the conduct of the magistrate and the need to respect the procedure, to know the grounds for disciplinary liability and their effects.

In conclusion, the author emphasizes that the aspects of the atypical labor relations of the judges must be discussed for various reasons, analyzing the judicial practice as well. Thus, the author will address the dismissal of the judge in case of committing a disciplinary offense.

Keywords: *judge, dismissal, resignation, atypical employment relationships, disciplinary misconduct, performance evaluation, retirement, one-off allowance.*

Introducere

Separarea puterilor în stat constituie unul dintre principiile esențiale ale statului de drept. Conform art.6 din Constituția Republicii Moldova, „în Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sunt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției”. Astfel, una dintre cele trei puteri într-un stat de drept, în contextul principiului fundamental al separației puterilor, o reprezintă puterea judecătorească.

Potrivit art.1 al Legii nr.514/1995, „puterea judecătorească este independentă, separată de puterea legislativă și puterea executivă, are atribuții proprii, exercitate prin instanțele judecătorești, în conformitate cu principiile și dispozițiile prevăzute de Constituție și de alte legi”.

Principiul democratic afirmă că nu există putere fără responsabilitate: în măsură ce se evidențiază o ascensiune a importanței sociale și politice a puterii judecătorești, sporește și interesul față de răspunderea judecătorilor pentru comportamentul lor profesional.

Potrivit art.86 din Codului muncii, concedierea reprezintă „desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată”. Însă urmează să explicăm modalitatea de concediere a judecătorilor în ordine disciplinară, ceea ce amplifică complexitatea unor raporturi juridice de muncă atipice.

În cazul persoanelor cu funcții de demnitate publică legea numește direct categoriile de demnitari publici. Astfel, în anexa Legii nr.1992010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică **legiuitorul a conferit judecătorului funcția de demnitate publică.**

În acest context, ne aliniem opiniei doctorului habilitat în drept Nicolae Sadovei, care relevă faptul că statutul juridic al persoanelor care exercită funcții de demnitate publică este reglementat prin intermediul unor legi speciale, și anume: Legea nr.544/199 cu privire la statutul judecătorului și Legea nr.178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Judecătorul este unicul exponent al puterii judecătorești, independent, imparțial și inamovibil, și acționează potrivit legii. Statutul constituțional al judecătorului nu constituie privilegiul lui personal, ci un bun al întregii societăți, fiind chemat să asigure protecția eficientă a drepturilor fiecărui membru al societății [1].

Potrivit art.2 alin.(2) al Legii nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, „funcția de demnitate publică este o funcție publică ce se ocupă prin mandat obținut direct, în urma alegerilor, sau indirect, prin numire în condițiile legii”. Conform alin.(1) art.2 al aceleiași legi, „funcțiile de demnitate publică se instituie în temeiul actelor emise de Parlament, de Președintele Republicii Moldova și de Guvern, în limitele competenței lor, stabilite de Constituție și de alte legi”.

Raporturile juridice de prestare a muncii ale persoanelor cu funcții de demnitate publică sunt, potrivit prevederilor art.6 al Legii nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, raporturi de exercitare a funcției [2, p.130].

Odată ce raporturile respective sunt generate, în cazul în care ocuparea funcției are loc prin numire, temeiul juridic al apariției raportului este actul de numire. Potrivit art.11 al Legii nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului, „judecătorii judecătorilor și judecătorii curților de apel se numesc în funcție, din numărul candidaților selectați prin concurs, de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii”.

Judecătorii Curții Supreme de Justiție sunt numiți de către Parlament, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii [3].

În acest sens, temeiul de apariție a raportului juridic de prestare a muncii de către judecător este unul noncontractual, exprimat prin Decretul Președintelui Republicii Moldova privind numirea judecătorului sau, după caz, prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova.

Cel mai recent decret semnat în acest sens de către Președintele Republicii Moldova este decretul din 28.12.2021 privind numirea președintelui Judecătoriei Comrat [4].

În situația dată raportul juridic de exercitare a funcției de demnitate publică este totuși un raport juridic de muncă, deoarece finalitatea urmărită de către ambii participanți la raportul respectiv – atât de către demnitarul public, cât și de autoritatea angajatoare – implică prestarea unei munci specifice de către persoana aleasă sau numită în funcția de demnitate publică, în folosul direct sau indirect al autorității angajatoare [2, p.132].

Din cealaltă extremă, deducem că și stingerea raporturilor juridice de muncă a persoanelor cu funcții de demnitate publică are loc odată cu încetarea mandatului, exteriorizat prin actul de eliberare din funcție, în sensul că actul juridic generator al raportului respectiv este un act de natură unilaterală, emanat de la un subiect cu autoritate publică care își asumă acest angajament. Eliberarea din funcția de judecător se materializează prin Decretul Președintelui Republicii Moldova sau prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova. Pentru asigurarea separării puterilor în stat, dar și a independenței puterii judecătorești, aceste acte nu se adoptă arbitrar, la libera discreție a autorităților publice, fiind precedate în mod obligatoriu de o hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii.

În cazul nostru, Consiliului Superior al Magistraturii înaintează propunerea de eliberare din funcția de judecător Președintelui Republicii Moldova sau, după caz, Parlamentului.

Nefiind, totuși, generat de către un contract individual de muncă, raportul de muncă al demnitarului public nu este un raport juridic de muncă tipic, grefat pe un contract individual de muncă, ci un raport juridic de muncă atipic, sursa acestuia fiind extracontractuală [2, p.135].

O altă lege specială în acest sens este Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului care reglementează activitatea judecătorului și consfințește principiul constituțional al independenței judecătorului. Cuprinde un sistem de garanții ale independenței judecătorului, fiind asigurate prin procedura de înfăptuire a justiției, prin interzicerea oricărei imixțiuni în activitatea de înfăptuire a justiției, prin procedeele de numire și încetare a calității de judecător (suspendare, demisie și eliberare din funcție), prin declararea principiului inviolabilității judecătorului, prin asigurarea materială și socială a judecătorului.

De aici deducem că procedurile de ocupare a funcțiilor de judecător, precum și eliberarea judecătorilor din funcție, se efectuează în baza legilor speciale, iar ocuparea altor posturi din cadrul autorității publice – în baza Codului muncii.

Concedierea judecătorilor în ordine disciplinară este cristalizată prin prisma art.25 al Legii nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului, unde legiuitorul expres prevede temeiurile de eliberare a judecătorului din funcție. Urmează să analizăm temeiurile cele mai des întâlnite în practica națională.

Eliberarea din funcție a judecătorului în cazul comiterii unei abateri disciplinare specificate în Legea nr.178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

În acest context, puterea judecătorească (ca și celelalte două puteri ale statului) constituie un serviciu public. Prin urmare, puterea judecătorească, la fel ca și celelalte puteri, are responsabilitatea de a demonstra celorlalte puteri ale statului și societății în ansamblu în ce mod își folosește puterea, autoritatea și independența. Aceasta se numește „răspundere” și cunoaște mai multe forme [5].

În materie disciplinară, legislația națională include două acte legislative – **Legea nr.947/ 1996** și **Legea nr.178/2014** cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorului, în care sunt prevăzute abaterile disciplinare și sancțiunile disciplinare care prevăd procedura disciplinară, competența de aplicare a sancțiunii și modalitățile de contestare a hotărârii de sancționare, precum și regulamentele respective adoptate de autoritatea de administrare – Consiliul Superior al Magistraturii.

Și în Legea nr.199/2010 (art.23 alin.(2)), se menționează că încălcările comise în exercițiul mandatului atrag răspunderea disciplinară, civilă, contravențională sau penală în condițiile legii.

În art.24 al aceleiași legi se prevede că dispozițiile acestei legi privind raporturile de exercitare a funcției de demnitate publică, se completează cu prevederile legislației muncii, cu reglementările de drept comun civile, administrative sau penale, după caz, în măsura în care nu contravin legilor ce reglementează activitatea persoanei cu funcție de demnitate publică.

Ca formă de răspundere juridică, răspunderea disciplinară este definită ca fiind „ansamblul normelor din legislația muncii care definesc abaterile disciplinare, stabilesc sancțiunile disciplinare și reglementează condițiile de fond și procedurale pentru aplicarea lor” [6, p.828].

În Legea nr.178/2014 sunt reglementate abateri disciplinare care îi vizează pe judecătorii cu funcții de execuție, dar și reguli speciale pentru cei cu funcții de conducere sau care sunt membri în organismele disciplinare. Corespunzător, pentru abaterile disciplinare prevăzute în legislație se aplică următoarele sancțiuni disciplinare: avertismentul, mustrarea, reducerea salariului, eliberarea din funcția de judecător. Astfel, *legiuitorul evidențiază sancțiunea eliberării din funcție a judecătorului ca fiind cea mai aspră dintre toate.*

Conform practicii Colegiului disciplinar, sancțiunea sub formă de eliberare din funcție a judecătorului rareori se aplică. Totuși, am reușit să analizăm cea mai recentă hotărâre a Colegiului disciplinar în acest sens [7].

În speță, contrar normelor legale în vigoare, judecătorul a întocmit hotărârea integral doar după înaintarea sesizării Colegiului disciplinar de către avocatul reclamantei, depășind astfel termenul legal **cu 3 ani și 6 luni**, iar hotărârea motivată nici nu era publicată la acel moment în Programul integrat de gestionare a dosarelor.

Totodată, Colegiul disciplinar a constatat că nerespectarea termenului de redactare a hotărârii motivate a generat și întârzierea transmiterii dosarului civil Direcției documentare și evidență procesuală a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), deși dosarul urma a fi transmis în termen de 5 zile, ca mai apoi să fie remis Curții de Apel Chișinău pentru examinarea apelului.

Astfel, Plenul Colegiului disciplinar a constatat prezența în acțiunile judecătorului respectiv a elementelor abaterilor disciplinare prevăzute de art.4 alin.(1) lit.g) și j) al Legii nr.178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

În hotărârea Colegiului disciplinar [7] se menționează că în perioada 2016- 2019 judecătorul a reușit să comită opt abateri disciplinare de același gen.

În acest context, conform art.6 alin.(6) al Legii nr.178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, eliberarea din funcția de judecător reprezintă încetarea de drept a împuternicirilor judecătorului ca urmare a comiterii unei abateri disciplinare grave sau *repetate*.

Colegiul disciplinar a aplicat față de judecătorul respectiv sancțiunea disciplinară prevăzută de art.6 alin.(1) lit.d) – eliberarea din funcția de judecător.

Judecătorul a contestat Hotărârea Plenului Colegiului disciplinar nr.29/7 din 16 octombrie 2020. Aceasta s-a examinat în sedință închisă [8].

Propunerea de eliberare din funcția de judecător a fost înaintată de Consiliul Superior al Magistraturii în modul stabilit de lege. Putem deduce că membrii CSM au menținut hotărârea Colegiului disciplinar, deoarece la 5 aprilie 2021 este emis Decretul Președintelui Republicii Moldova privind eliberarea din funcția de judecător la Judecătoria Chișinău în legătură cu comiterea unei abateri disciplinare.

Potrivit speței analizate, concluzionăm că doar comiterea unei abateri grave sau repetate aduce după sine sancționarea judecătorului prin cea mai drastică modalitate, și anume – eliberarea din funcție.

Eliberarea din funcție a judecătorului în baza temeiurilor, precum **comiterea unei abateri disciplinare specificate în Legea nr.178/2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor**, atrage lipsirea acestuia de dreptul la indemnizația unică de concediere, prevăzută la art.26 alin. (3) al Legii nr. 544/1995, și la stabilirea pensiei în condițiile art.32 al aceleiași legi.

În aceste cazuri judecătorii vor avea dreptul la pensie pentru limita de vârstă conform condițiilor generale stabilite de Legea nr.156/1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat. Cuantumul pensiei minime pentru limită de vârstă se stabilește anual de către Guvern.

Potrivit Legii nr.156/1998, pensia pentru limită de vârstă poate fi stabilită la împlinirea vârstelor standard de pensionare prevăzute la art. 41 al aceleiași legi, cu condiția realizării stagiului minim de cotizare de 15 ani.

Un alt efect al aplicării sancțiunii eliberarea din funcție a judecătorului reprezintă imposibilitatea acestuia de a mai putea fi ales sau numit ulterior, timp de cinci ani, în nicio funcție din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii și al organelor specializate. La fel, nu va putea activa în cadrul Institutului Național de Justiție, în funcții administrative sau în calitate de formator.

În Republica Moldova, răspunderea disciplinară a judecătorilor este un subiect extrem de sensibil din mai multe considerente. În primul rând, aceasta trebuie să constituie o garanție a unui sistem judecătoresc responsabil și calitativ. În al doilea rând, cadrul răspunderii disciplinare trebuie să fie astfel construit, încât să nu admită posibilitatea influențării și interferenței cu activitatea judecătorului în procesul de desfășurare a justiției. Independența judecătorului în procesul decizional nu trebuie subminată de incriminări pseudodisciplinare, care s-ar putea suprapune cu alte proceduri și feluri de răspundere juridică. Impactul sancțiunilor disciplinare asupra carierei de judecător este resimțit mai ales atunci când practica judiciară este instabilă și reformele interminabile.

Ținem să afirmăm că independența decizională a judecătorului nu exclude în niciun fel obligația de motivare calitativă a actelor decizionale, precum și respectarea rigorilor de procedură și de etică profesională în procesul de desfășurare a justiției. Intima convingere a judecătorului ca reper principal al independenței decizionale a acestuia se referă doar la circumstanțele de fapt și de drept ale cauzelor instrumentate.

Procedura concedierii în ordine disciplinară a judecătorilor

În ultimii 5 ani, la Consiliului Superior al Magistraturii au fost adresate peste 7.500 de sesizări cu privire la judecători. Pe baza acestora în fața Colegiului disciplinar au ajuns 250 de judecători și au fost aplicate 49 de sancțiuni. Pentru ca acest mecanism disciplinar să funcționeze, pentru fiecare caz în parte care parcurge toate etapele unei proceduri disciplinare trebuie implicate **cinci instituții** și între 30 și 38 de persoane, durata fiecărui caz fiind estimată, în medie, la 400 de zile [9, p.7].

Potrivit Legii nr.178/2014, sesizarea privind faptele ce pot constitui o abatere disciplinară se depune în secretariatul Consiliului Superior al Magistraturii. Sesizarea respectivă va fi transmisă inspectorului principal, adică Inspecției Judiciare, în cel mult 3 zile lucrătoare de la recepționare.

Deși Inspecția Judiciară este un organ independent, constituit din 7 inspectori-judecători, care dispune de autonomie funcțională, sesizarea este depusă în secretariatul unei altei instituții – Consiliul Superior al Magistraturii. În acest sens, se denaturează rolul Inspecției Judiciare și se diminuează din autonomia acesteia.

Conform art.21 al aceleiași legi, „inspectorul-judecător principal repartizează sesizările în mod aleatoriu inspectorilor-judecători pentru verificarea acestora”. În cadrul Inspecției Judiciare se ține evidența statistică a tuturor sesizărilor și rezultatele verificării acestora, inclusiv în format electronic.

Ca răspuns al sesizării, inspectorul-judecător este obligat să solicite opinia scrisă a judecătoului vizat cu privire la circumstanțele invocate în sesizare.

Inspecția Judiciară verifică alegațiile din sesizare, cercetează disciplinar pe judecător și, eventual, îl trimite în fața Colegiului disciplinar pentru a fi sancționat. Decizia Inspecției Judiciare poate fi contestată la Colegiul disciplinar. La această etapă se evidențiază rolul Inspecției Judiciare de a formula și susține acuzația disciplinară în fața Colegiului disciplinar.

Potrivit reglementărilor legale actuale, Colegiul disciplinar este, fără îndoială, prima instanță de judecată în materie disciplinară. Dar în procedura anterioară judecătii cauza este instrumentată de către Inspecția Judiciară. Ca urmare, considerăm că este corect să spunem că Inspecția Judiciară este un organ de urmărire disciplinară [9, p.49].

Potrivit art.39 al Legii nr.178/2014, „hotărârile Colegiului disciplinar pot fi contestate la Consiliul Superior al Magistraturii, prin intermediul Colegiului, de către persoanele care au depus sesizarea, inspecția judiciară sau judecătorul vizat în hotărâre, în termen de 15 zile de la data primirii copiei hotărârii motivate. Termenul de 15 zile este un termen de decădere. La expirarea acestui termen, hotărârile necontestate ale Colegiului disciplinar devin irevocabile.”

Consiliul Superior al Magistraturii este menit să asigure un echilibru între independența și responsabilitatea justiției. Conform art.24 al Legii nr.947/1996, hotărârea se adoptă cu votul deschis al majorității membrilor săi. În aceeași ordine de idei, se evidențiază faptul că la adoptarea hotărârilor cu privire la cariera judecătorilor, răspunderea disciplinară a acestora, sancționarea și eliberarea din funcție a judecătorilor membrii de drept ai Consiliului Superior al Magistraturii participă fără drept de vot.

În speță, menționăm cazul judecătorului Stanislav Sorbalo, care a fost restabilit în funcția de judecător la Judecătoria Bălți (sediul central) după 12 ani de la emiterea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii din 22 ianuarie 2009, prin care s-a dispus aplicarea față de acesta a sancțiunii disciplinare sub formă de eliberare din funcție [10].

În acest context, dorim să atragem atenția asupra participării membrilor de drept ai Consiliului Superior al Magistraturii în momentul deliberării.

În cauza respectivă, la 23 decembrie 2008 Colegiul disciplinar a decis sancționarea judecătorului de instrucție Stanislav Sorbalo cu aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de avertisment pentru încălcarea obligației de imparțialitate și încălcarea gravă a eticii judiciare [11, p.6.]

La 22 ianuarie 2009 a avut loc ședința Consiliului Superior al Magistraturii, în cadrul căreia s-a examinat contestația președintelui Consiliului Superior al Magistraturii împotriva hotărârii Colegiului disciplinar cu privire la aplicarea în privința lui Stanislav Sorbalo a sancțiunii disciplinare sub formă de avertisment.

La respectiva ședință au participat 11 membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, inclusiv Procurorul General și președintele Consiliului Superior al Magistraturii. În timpul deliberării, atât președintele ședinței, cât și Procurorul General nu au părăsit sala unde avea loc ședința, participând în mod abuziv și ilegal la deliberare, prin ce au influențat membrii Consiliului.

Observăm vădit că doi membri ai Consiliului Superior al Magistraturii – Procurorul General și președintele Consiliului Superior al Magistraturii – au admis încălcarea gravă a prevederilor art.18 alin.(1) al Legii nr.947/1996, participând în mod abuziv și ilegal la examinarea problemei date, ignorând existența împrejurărilor care exclud participarea lor la examinare, în timp ce urmau să se abțină de la examinarea acestei chestiuni [11, p.9].

Acest fapt constituie o încălcare a art. 24 alin.(5) al Legii cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, nr.947 din 19.07.1996, prin care s-a aplicat cea mai drastică sancțiune disciplinară – eliberarea din funcția de judecător.

Este cert că actualul cadru legislativ a generat o activitate disciplinară care încă mai trebuie să crească în eficiență. Astăzi, pentru a aplica până și un simplu avertisment unui judecător este nevoie de o verificare și o cercetare făcute de Inspecția Judiciară, apoi de cercetare în fața Colegiului disciplinar, după care urmează contestația la Consiliul Superior al Magistraturii și apoi atacarea soluției la două instanțe de judecată de diferit grad.

Conform art.25 al Legii nr.947/1966, modificată în anul 2019, „Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii pot fi contestate la Curtea de Apel Chișinău de orice persoană interesată, în termen de 30 de zile de la data comunicării acesteia”.

Această reglementare se completează cu art.191 din Codul administrativ, potrivit căruia „Curtea de Apel Chișinău soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii...”.

După ce se pronunță Curtea de Apel, părțile interesate mai au la dispoziție o cale de atac. Astfel, conform art.191 alin.(5) din Codul administrativ, CSJ soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor Curții de Apel. Potrivit art.193 alin.(3) din Codul administrativ, „Curtea Supremă de Justiție soluționează recursurile împotriva încheierilor și admisibilitatea cererilor de recurs în complete de trei judecători, iar cererile de recurs – în complete de cinci judecători” [9, p.67].

Prin urmare, procedura disciplinară reprezintă un proces complex care necesită activitatea Inspecției Judiciare, ulterior a Colegiul disciplinar; o etapă are loc la Consiliul Superior al Magistraturii, una – la Curtea de Apel Chișinău și una (în ultimă instanță) – la Curtea Supremă de Justiție. Este o procedură de durată și implică activitatea unui cerc extins de resurse umane.

Concluzii

Încetarea raporturilor de muncă a judecătorilor se materializează sub forma unui contract atipic de muncă, reglementat printr-o lege specială – Legea nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.

Temeiurile eliberării judecătorului din funcție generează efecte diferite. Pe bună dreptate, la concedierea judecătorului pentru comiterea unei abateri disciplinare, judecătorul este lipsit de indemnizație unică și va avea dreptul la pensie pentru limita de vârstă conform condițiilor generale stabilite de Legea nr.156/1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat.

Din indemnizația unică de concediere stabilită și plătită judecătorului se vor calcula și se vor reține impozitul pe venit și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii.

Indemnizația unică de concediere reprezintă una dintre modalitățile de asigurare socială și materială a judecătorului în vederea garantării principiului constituțional al independenței sale. Astfel, atât art.26 alin.(3), cât și întreaga Lege 544/1995, dezvoltă la nivel infraconstituțional și asigură aplicarea practică a principiului independenței judecătorului.

Comiterea abaterilor disciplinare grave sau repetate duc după sine sancțiunea disciplinară de eliberare din funcția de judecător – cea mai severă sancțiune.

Cazul judecătorului Sorbalo Stanislav, care a fost demis din funcție, iar peste 11 ani, în 2020, a fost repus în funcție cu achitarea tuturor veniturilor ratate în acești ani, este un precedent prin care se evidențiază lipsa de independență și imparțialitate a Consiliului Superior al Magistraturii la examinarea contestației președintelui Consiliului Superior al Magistraturii împotriva hotărârii Colegiului disciplinar. Și asta pentru că Procurorul General și președintele CSM nu puteau participa la deliberare asupra acestei chestiuni.

Procedura disciplinară de concediere a judecătorilor reprezintă un mecanism complex, de durată, dar care constituie o garanție a unui proces echitabil, deși presupune implicarea a 5 instituții: Inspekția Judiciară, Colegiul disciplinar, Consiliul Superior al Magistraturii, Curtea de Apel Chișinău, Curtea Supremă de Justiție.

Referințe:

- Hotărârea Curții Constituționale nr.25 din 27.07.2017 privind controlul constituționalității art.2 din Legea nr.290 din 16 decembrie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative: În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2017, nr.352-355, art.93.
- Disponibilă pe Internet la adresa: HCC25/2017 (legis.md) [Accesat: 06.02.2022].
- SADOVEI, N. *Dihotomia Raporturilor juridice de muncă*: Studiu monografic. Chișinău: CE USM, 2011.
- Art.11 alin.(2) al Legii nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 1995, nr.59-60, art.664.
- Decizia Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01.07.2020. Disponibil: O (csj.md) [Accesat: 07.02.2022]
- Avizul nr.18 (2015) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni cu privire la „Poziția puterii judecătorești și relația ei cu celelalte puteri ale statului în democrația modernă”.
- ȘTEFĂNESCU, I.T. *Tratat teoretic și practic de drept al muncii*. Ed. a IV-a, revăzută și adăugită. București: Universul Juridic, 2017.
- Hotărârea Colegiului disciplinar nr.29/7 din 16.10.2020. Disponibil: pe Internet la adresa: 29-7.pdf (csm.md) [Accesat 03.02.2022]
- Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.306-IX din 28 decembrie 2021. Disponibil: 306.pdf (presedinte.md) [Accesat: 06.02.2022]
- DANILEȚ, C. *Răspunderea disciplinară a judecătorilor în Republica Moldova. Evaluarea legislației și a practicilor*: Document analitic. Chișinău, 2020.
- Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.178/16 din 7.06.2020 cu privire la cererea ex-judecătorului de instrucție Stanislav Sorbalo referitor la restabilirea în funcție.

Date despre autor:

Natalia GAVRILENCO, doctorandă, Școala doctorală Științe Juridice, Universitatea de Stat din Moldova.

E-mail: natalita.gavrilenco@gmail.com

ORCID: 0000-0002-3820-8021

Prezentat la 11.03.2022